

פרוטוקול מס' 37
מישיבת ועדת החוץ והביטחון
יום שני, י"ט בשבט התשע"ד (20 בינואר 2014), שעה 12:45

סדר היום:

1. צו שירות ביטחון (קביעת מקצועות ותפקידים לעניין פטור משירות ביטחון מחמת גיל)(מס' 2)(תיקון), התשע"ד - 2013 - הצבעה

נכחו:

חברי הוועדה:

איתן כבל – היו"ר
 עמר בר-לב
 שאול מופז
 מרב מיכאלי
 ראובן ריבלין

מוזמנים:

דיכטוולד אריה – ס' ר' אגף תקציבים, משהב"ט
 ישי יודקביץ – יועמ"ש, משרד הביטחון
 נורית ליטבק-שדה – עו"ד, משרד הביטחון
 סא"ל רונן עזריה – אגף התקשוב
 סא"ל אופיר קבילו – ר' עתכ"א מילואים
 סגן מתן שקד – ע' יועמ"ש תומכ"א
 עדי פלג – רמ"ד מילואים, אגף התקשוב
 אריאלה קלעי – משרד המשפטים
 אבי סייג – יו"ר העמותה למען חיילי המילואים

ייעוץ משפטי:

מירי פרנקל-שור
 עידו בן-יצחק
 יפתח שבת – מתמחה

מנהל/ת הוועדה:

שמואל לטקו

רישום פרלמנטרי:

חנה כהן

**צו שירות ביטחון (קביעת מקצועות ותפקידים לעניין פטור משירות ביטחון מחמת גיל)(מס')
(2)(תיקון), התשע"ד - 2013 - הצבעה****היו"ר איתן כבל :**

הסעיף הבא - צו שירות ביטחון (קביעת מקצועות ותפקידים לעניין פטור משירות ביטחון מחמת גיל)(מס') (2)(תיקון), התשע"ד - 2013. בשבוע שעבר התקיים דיון בראשות חבר הכנסת בנימין בן-אליעזר בנושאים כאלה ואחרים הנוגעים להארכת מועדים וכד'. ביקשתי שהסעיף המסוים הזה לא יאושר ולא יידון, כיוון שאני הובלתי אותו כאן בוועדה, כאשר חבר הכנסת מופז היה יושב-ראש ועדת החוץ והביטחון, והוא הנחה אותי לנהל את הדיונים סביב השאלות האלה.

אני רוצה להדגיש במה דברים אמורים, אני אציג את העניין ואני גם אגיד מה המדרגה הסופית אליה אני מכוון. אני יכול לומר שבאתי בדברים עם רח"ט תומכ"א גדי אגמון והגעתי איתו להבנות שהיו בינינו כבר לפני יותר משנה. אני רוצה להזכיר שחוק המילואים היום מגדיר יציאה של רוב חיילי המילואים בגיל 40, בעצם לסיים את שירותם. אני מדגיש שיש קבוצות מסוימות, מקצועות מסוימים, שצה"ל בא לכאן ומבקש מאיתנו להאריך לגביהם את גיל הפטור. דא עקא, בדרך כלל המקצועות הללו הם מקצועות כאלה שאנשים, שבדרך כלל לא אוהבים להגיע לגיל 40, רוצים להגיע לגיל 40 רק כדי לסיים את המילואים, משום שבדרך כלל מדובר במסגרות לא אורגניות, שאף פעם הם לא יודעים איפה נמצאים, לא יכולים לבנו הווי וכל אותם אלמנטים שכולנו מכירים.

פה ניסיתם להגדיל עשות בכך שחיילים שהגיעו לגיל 40 במקצועות הקשר וכבר "ראו את הארץ המובטחת" מהבקו"ם, הודיעו להם שמבקשים להאריך להם את גיל הפטור ממילואים. עושים להם קורס הסבה במקצועות הקשר – משום שהישיבה אינה חסויה אני לא אפרט במה דברים אמורים – ואומרים להם שיש להם עוד חמש שנים או שש שנים או שבע שנים עד לפטור ממילואים.

בדיון הקודם, שהיה חלק מסדרה של דיונים, הוועדה הגיעה להבנה עם מערכת הביטחון, עם אכ"א, שהתהליך הזה, שהוא תהליך רע, לא ראוי, ייפסק לאלתר. היינו מוכנים ללכת לקראתכם באלמנט אחד, ואליו אנחנו מתכווננים. ביקשתי שמי שהגיע כבר לגיל 40, כל הסדרה המתקיימת היום, לא תיקרא עכשיו להארכת שירות. לא מתקבל על הדעת, לא יקום ולא יהיה. אני לא אומר את זה ליד, לא כאילו. הייתי מוכן להתפשר לכך שזה יהיה גיל 36, כלומר שהיום אנחנו עושים חזרה לאחור ומי שמגיע לקראת גיל 36 הוא ידע מבעוד מועד שיכול והוא יידרש לבצע את אותה הסבה נדרשת, אם אין לו אותה כהכשרה בסיסית, ולא מעבר. כלומר, היום אני מוכן להסכים להסבות עד גיל 36. נקודה. לא יום אחד מעבר לגיל 36.

יושב-ראש ועדת המשנה לכוח אדם, חבר הכנסת בר-לב, אני מבקש שתקיים אצלך דיון עקרוני בכל השאלות האלה. יש לי מחשבה גדולה בכל השאלה הנוגעת למערך המילואים בצה"ל ועד איזה גיל נדרש להיות ביחידה מסתערת. אני יודע שהיום סוף סוף נעשות עבודות בצה"ל בשאלה מי יכול להיות מעגל ראשון מסתער, מי במעגל שני ומי מסיים בגיל 40. בעיניי זה לא הגיוני ששני-שלישים מהכוחות משתחררים בגיל 40, יש קבוצה שממשיכה עד גיל 45 וחלק עד 49, מה גם שאתם אפילו לא טורחים לומר שאולי תיתנו להם פיצוי על זה.

סא"ל אופיר קבילו :

יש.

היו"ר איתן כבל :

אנחנו מכירים את זה. אנחנו יודעים שזה לא בא בנדיבות לב. אני לא בא אליך בטענה אישית, כי יש לנו הצעות חוק אחרות, שהאוצר יודע עליהן, לפיהן אם חיילים עושים יותר, אנחנו מבקשים שיוסיפו להם. כלומר, מי שרוצה – גם ישלם.

ברשותכם, אני מבקש קודם כל לקיים את הדיון בשאלה שמונחת לפנינו, להגדיר את זה, ולאחר מכן נקיים את הדיון העקרוני.

ראובן ריבלין:

יש כאן גם דיון בנושא השוויון בנטל. מדובר פה בהכשרה לא של ארבע שנים אלא בהכשרה קצרה. על ידי שהכשרת אותו במשך מספר ימים, הצבא מחזיק אותו חמש שנים. יש לנו מתנדבים בעם יוצאים מן הכלל, אבל מבחינת השוויון בנטל לא הגיוני לקחת אדם ולומר לו שחברים שלו משתחררים בגיל 40 והוא ישתחרר בגיל 45. למה? כי עברת קורס של 12 יום.

סא"ל אופיר קבילו:

ברשותכם, אני אציג ספציפית למקצוע הזה. לצורך העניין, כשאני מציג בנושא של צו המקצועות או בקשה להחריג מקצוע, זה בא מהמקום שאנחנו מתייחסים לפערי כוח אדם באותו מערך ולא נובע מהמקום שאני רוצה סתם להאריך את השירות של אנשי מילואים. אני חושב שזו נקודת מוצא לשיח, כי אם אנחנו מגיעים לוועדה הזאת כדי לדון על הארכת גיל הפטור ל-257 חיילים או ל-500 חיילים, זה רק מצביע על החשיבות שאנחנו מייחסים למקצועות התקשוב, בטח בצבא דיגיטלי שהכל ממוחשב בדרג הנפרס ובמפקדות. לכן ההתייחסות שלי כאן היא לפערים קריטיים במקצוע ואני אנסה להציג גם מה נעשה וגם מה הבקשה שלנו.

אני מזכיר שבדיון הקודם הורדנו את מקצוע המג"ח, זה בגין תהליך הסגירה.

היו"ר איתן כבל:

תודה שהורדתם את המג"ח, אנחנו ממש מודים לכם. אין מג"ח.

סא"ל אופיר קבילו:

לעניין התגמול – מי שמוחרג בגיל הפטור מקבל על כל יום, מהשלב שהוא מוחרג, 100 שקלים ליום מילואים. ב-2012 חולקו 2.4 מיליון שקלים לאנשי המילואים. זה הוצג לוועדת החוץ והביטחון.

לעניין צו המקצועות בהקשר של פעולות שאנחנו עושים – אנחנו מבינים שבהמשך לכל הגילאים והעשייה הרחבה שנעשית בצמצום פערי התומכ"א במקצועות קריטיים, אנחנו מתייחסים לסב"מ – סדיר בראיית מילואים – גם כדי לחסוך ימ"מ וגם כדי לנצל את הפלטפורמה הזאת של חיילים בסדיר שטרום שחרורם אנחנו מבצעים להם הכשרות.

היו"ר איתן כבל:

אני רוצה לקטוע אותך. הדיון עכשיו אינו בקיצור ובהארכות של צה"ל. אני מתנצל, כי לא נערכתי נפשית לדיון כזה. באנו לכאן לסעיף מאוד מאוד מוגדר. ברשותך, אני לא מתכוון להרים ידיים כהוא זה, בהמשך לשיח של חבר הכנסת רובי ריבלין. זה נושא שאין לי שום כוונה לוותר עליו. זה דיון עקרוני, הרבה מעבר לשאלה הספציפית. אני מבקש שתציג את המקרה הספציפי, מה גם שכבר הגענו להבנות.

סא"ל אופיר קבילו:

אני מניח שתשאלו אותי מה נעשה כדי שלא נגיע להחרגת גיל הפטור ולכן אני רוצה להציג פעולות שנעשו בצבא, כי אנחנו חושבים שההחרגה אינה מקובלת.

היו"ר איתן כבל:

ברשותך, לא היום.

סא"ל אופיר קבילו:

אוקיי. אני אציג את הפערים הקיים במקצוע מפעיל תקשוב מקצועי – בסדיר 50% מהמערך הוא נשים ו-50% גברים. זה משפיע בהיבט של איוש מערך המילואים, כי נשים שאינן במקצועות לחימה, בכל גיל שהן מגיעות להורות, הן יוצאות לפטור. זה לא משהו שאני יודע לתכנן

אותו ולקחת אותו בחשבון. בהיקף המקורות שאני צריך בשנה כדי לאייש את מערך התקשוב במילואים, אני צריך 870 מקורות כוח אדם בשנה.

ראובן ריבלין:

למה אתה לא מכשיר יותר?

סא"ל אופיר קבילו:

אנחנו עושים גם הכשרות.

לאור מה שאמרתי, אני בפער קבוע של 460 מקורות בשנה כדי לאייש את המערך ב-100%. בסך הכול 280 חיילים פער לתקן.

חשוב לי לומר בהקשר של הנשים, שאין בעיה עם שילוב נשים. להפך, שילוב נשים בצה"ל הוא דבר חשוב, משמעותי ותורם, רק שבמילואים רובן יוצאות לפטור בגיל 28, 29, בגלל הורות. זה בסדר גמור, רק שאני לא יודע לתכנן את בהיבט הזה, מה שמשפיע לי על המצבות. צריך להבין שאם הן משולבות בסדיר, זה מקור כוח האדם היחיד שיש לי גם במילואים.

בהתייחס להתפתחות המצבות – אני רוצה להעיר שההחלטה של גיל הפטור אינה מדברת על ייעוד קדמי 0 ו-1. כלומר, לא מדבר בכלל על הגדודים. ההחלטה שמדוברת במקצוע הספציפי הזה – וכל המקצועות, כי אין החלטה של גיל הפטור ביחידות ייעוד 0 ו-1 – מדברת על ייעוד 2 ו-5. המשמעות של לא תהיה החלטה היא פערים במערך הזה, מה שיקשה עלינו באיוש. זה אומר שלאחר מכן נצטרך להשקיע יותר משאבים ולהשלים את הפערים האלה. ביחידות האלה אני מדבר על האלמנטים, הפצ"פים, שגם הם תומכים את המערך הלוחם ולכן קיימת חשיבות לזה שהם ימשיכו.

היו"ר איתן כבל:

הכל חשוב, אבל כשאמרת אלמנטים וכו', לזה בדיוק אני מתכוון. זה לא אומר שאם הייתי יודע שהם נשארים בגדודים ייעודיים זה היה עושה את החיים יותר קלים, אלא שהעובדה שהם לא ביחידות אורגניות זה בבחינת להוסיף חטא על פשע.

סא"ל אופיר קבילו:

אני אומר שוב, היחידות האלה גם תומכות את המערך הלוחם.

היו"ר איתן כבל:

זה ברור לגמרי, אין לי ויכוח אתך. לא חשבתי שהם באים להסתלבט באלמנט. אני לא רוצה לקיים אתך כרגע את הדיון העקרוני כי אני רוצה שר"ט תומכ"א יהיה פה ואולי אפילו ראש אכ"א. יש כאן דיון עקרוני שעסקנו בו בהרחבה, שמדבר על הסבות בחיל הים או בחיל האוויר, שבגיל 22-23 מסיימים את השירות שלהם. הם חיילים איכותיים מן המדרגה העליונה, הם נמצאים במצבה כמה שנים, אף אחד לא קורא להם, ולאט לאט כוח אדם איכותי כזה יורד. אולי אפשר לעשות להם את ההסבות והם יהיו אחלה חיילים. התחלתם את המהלך הזה.

סא"ל אופיר קבילו:

אנחנו בתוך המהלך. ברשותך, אני אציג שקף שיבהיר את התהליכים: מת"מ – פעילות בשנת עבודה 2013 מפעיל תקשוב מקצועי. בשנת העבודה 2013 עשינו הסבות במילואים. כלומר, לקחנו חיילים במקצועות אחרים ונתנו להם מקצוע מת"מ – מפעיל תקשוב מבצעי. לצורך העניין, בחור הוסב בגיל 36. דרך אגב, זה בייעוד קדמי ולכן הצו לא משפיע עליהם. מבחינת סדיר בראיית מילואים – השנה נגדיר את ההיקף של ההכשרות של חיילים לפני שחרור במקצועות האלה. לגבי פרופסיונלי – זה חיילים שאיתרנו ושבאזרחות יש להם מקצוע שקשור למהנדסים. גם פה זה גיל 37 וזה בייעוד קדמי ולכן הצו לא משפיע עליו, אבל גם כאן לקחנו מקצועות מהאזרחות והסבנו למקצועות מת"מ, וכך אני מייצר מקורות נוספים. כלומר, אנחנו ממש מתייחסים לסוגיה הזאת של הגילאים, מנסים לאתר מקורות נוספים, כדי להשלים את הפערים מעבר להחלטה.

היו"ר איתן כבל:

אני מבקש שתתמקד בבקשה שלכם.

סא"ל אופיר קבילו:

הבקשה שלנו היא להחריג לגיל 45. לגבי ההסבות של הבדידים, לא של יחידות, כי יש יחידות שעושות הסבות לצי"ד – אני מניח שאתה תסכים איתי שאפשר להשאיר למג"ד את מרחב ההחלטה את מי הוא מביא להסבה ואת מי הוא לא מביא להסבה.

היו"ר איתן כבל:

אני יודע לאיזו הסכמה הגעתי. מצדי שגם היום לא נגיע להצבעה. אני רוצה להתמקד בעניין שלשמו התכנסנו, כי אני מתכוון שתחזור על כל ההרצאה הארוכה שלך ואז נוכל להתייחס לכל סעיף וסעיף. העניין הוא בקשה שמונחת לפנינו שאומרת להחריג חמישה מקצועות במקצוע הקשר. הגעתי להסכמה עם רח"ט תומכ"א גדי אגמון, כי הוא ידע את דעתי והזכרתי לו אותה כדי שלא תיפול שגגה חס וחלילה, שלא ייקרא חייל בין 36 ל-40. כלומר, אלה שייקראו יהיו עד גיל 36 ורק הם יוכלו לבצע את ההסבות, היינו לפחות ארבע שנים מבעוד מועד. אין זה אומר שדעתי נוחה מהתהליך. אני מבקש גם לקיים דיון כך שבעוד שנה אני ארצה לראות שמערכת הביטחון/ צה"ל עושים את כל המאמצים הנדרשים כדי שגם הבאג הזה, כלומר אותו פער של ארבע שנים שמתקיים יבוטל ויהיו מספיק חיילים במקצועות הקשר שיגיעו לגיל 40 במקצוע כזה או אחר ולא יידרשו לעשות מעבר לגיל 40. האם הגדרתי את זה נכון?

סא"ל אופיר קבילו:

כן, הגדרת את זה נכון מאוד. אני רק אומר בהיבט של הגיל – אני חושב שגם אם ההסבה היא בגיל 37, יש לו עוד שלוש שנים במערך המילואים. אם הוא יעשה הסבה בגיל 37, ואנחנו מתכווננים למלחמה במערך המילואים - - -

היו"ר איתן כבל:

זה מה שסיכמתי עם רח"ט תומכ"א, אלא אם כן הוא חזר בו.

ראובן ריבלין:

בדרך כלל אני ידוע בכנסת כמעט כחותמת גומי של צה"ל. אני מודה. לא שאני לא שואל שאלות, אבל בסופו של דבר אני מנסה לשכנע את עצמי שאתם באים לפה כדי להיות מגן לעם ואני חייב בסופו של דבר לאפשר לכם. הדבר הזה נראה לי לא הגיוני בעליל, לא ברמה של אחד שב-36 או ב-37. הבחור קיבל את ההכשרה שלו בימים ספורים ואין בעיה להכשיר כל אחד מחיילי צה"ל לעניין זה - - -

סא"ל אופיר קבילו:

לא. אני חלוק עליך, כי אתה לא יכול לקחת לוחם ולהגיד לו שהוא עובר עכשיו למקצוע טכני ולהכשיר אותו ב-12 יום.

ראובן ריבלין:

אני אראה לך הרבה לוחמים שהם לא יכולים לבצע. הנה, יש כאן מפקד שהיו לו הרבה לוחמים שנפלטו והם יכולים בקלות לעשות את הדבר הזה.

סא"ל אופיר קבילו:

אני נותן חוות דעת מקצועית. אני לא יכול לקחת לוחם "גולני", צנחנים או חטיבה מוכשרת אחרת ולהגיד לו שבעשרה ימים הוא הופך להיות איש תקשוב. אני יודע לקחת אנשים מהטכני - - -

עמר בר-לב:

אבל בחור מחיל הים שהוא בגיל 23 ומפסיק לעשות מילואים, אתה יכול לעשות לו את זה?

סא"ל אופיר קבילו:

תלוי באיזה מקצוע, ואנחנו עושים את זה.

עמר בר-לב:

אז מה אתה צריך עוד? אולי נגדיל את חיל הים.

ראובן ריבלין:

אני לא רוצה להיכנס לפרטים ולמקצועות, נדמה לי שהשיבה לא חסויה. אני יכול לתת לך עוד מאה דוגמאות. אני אומר שנבחין בין אנשים שאנחנו הכשרנו אותם, השקענו בהכשרתם בכל המערכות, ועתה אומרים להם שההשקעה שהשקענו בהם מחייבת אותם לתת עוד חמש שנים במערכת המילואים. פה מדובר באנשים שניתן להכשיר אותם. מדוע לומר לאדם כזה, ברמת השוויון בנטל, חבריך משתחררים בגיל 40 ואתה נשאר. לך לא היתה יחידה, לא היית בגדוד שנותן לך את כל היתרונות האחרים, ואתה מקבל עוד חמש שנים.

היו"ר איתן כבל:

אמרתי, זו הקבוצה היחידה שרוצה להגיע לגיל 40 מהר, להזדקן מהר, כדי להשתחרר.

סא"ל רונן עזריה:

היום אני רע"ן חוגרים של אגף התקשוב, אבל בארבע השנים האחרונות אני מג"ד במילואים של אותה אוכלוסיה שאנחנו מדברים עליה כאן. צריך לחלק את ההסבות לשני נושאים עיקריים: הנושא הראשון של ההסבות הוא הסבת בודדים. הסבת בודדים זה מה שאתם אומרים על אותם אנשים מחיל הים או מחיל האוויר שאנחנו עושים להם הסבה בגיל למעלה מ-36 ואותו אנחנו מכניסים פתאום ליחידה אחרת שהיא לא היחידה האורגנית שלו, הוא לא גדל בה, הוא לא חי בה - - -

ראובן ריבלין:

והוא גם יצטרך לשרת עוד חמש שנים.

סא"ל רונן עזריה:

נכון, והוא גם צריך לשרת עוד חמש שנים. זה הסבת בודדים. אתם יכולים לראות שלא הסבנו כאלה לאחרונה ואנחנו גם לא מתכוונים להסב כאלה בעתיד. זה מה שביקשתם ואנחנו קיבלנו את זה ולקחנו את זה.

היו"ר איתן כבל:

סא"ל עזריה, אני רוצה לתקן אתכם. אומרים שהעברית שלי, ותקנו אותי אם לא, היא מהמשובחות. אתם מתרחקים מהעניין המדובר. יש כאן צו. בכל הכבוד, אני מכיר את העניין הזה היטב. אני לא רוצה לדון עכשיו ברמה העקרונית הכלל-צה"לית. אני רוצה לאשר את הצו בהסתייגויות שאנחנו סיכמנו עליהן מבעוד מועד עם רח"ט תומכ"א. בנוסף, אני אומר מדרגה נוספת – אני, בשונה מחברי, לא רוצה לפתוח את הדיון העקרוני. אני זה שהעלה את הדיון העקרוני ויותר מפעם אחת ביקש לדון בו. אני לא נכנס לשאלה אם זה בודדים או לא בודדים. גברתי היועצת המשפטית, אני רוצה שתקשיבי כדי שלא תיפול שגגה במה שאני הולך לומר ושנדע את מה אנחנו מאשרים. אני רוצה להבהיר שאנחנו מאשרים את הצו תחת המגבלה שקובעת - - -

אבי סייג:

אין דיון? חשוב לי מאוד לומר את מה שאנחנו חושבים.

היו"ר איתן כבל:

בבקשה.

ראובן ריבלין:

רבותי, סגני האלופים וכל המכובדים, בוודאי היועצים המשפטיים, מה יקרה אם איש תקשוב הולך לבג"ץ אחרי שקבענו בכנסת את הדבר הזה ואומר: רבותי, לא חוקתי, מפלה.

ישי יודקביץ:

יש מצב.

ראובן ריבלין:

איזו שאלה. אז למה לי לשמוע מבג"ץ שאני אישרתי דבר שהיה אסור לי?

ישי יודקביץ:

למה הטייס לא יגיד את זה?

ראובן ריבלין:

לא, לא, הטייס התחייב מראש.

עמר בר-לב:

טייס זה התנדבות. אי אפשר לחייב אותו מעל גיל 40.

ישי יודקביץ:

יש רשימה ארוכה של מקצועות שזה עד גיל 45 ויותר.

היו"ר איתן כבל:

זה לא נכון. ברמת העיקרון כל המקצועות זה עד גיל 40. יש קבוצה שהמערכת מגיעה אלינו ומבקשת מבעוד מועד, על-פי נוהל של שנה, פעם אחר פעם להאריך את מועד הפטור ולהחריג אותם. זה לא אומר, גם אם אנחנו מקבלים פה את ההחלטה, שלא יכול מאן דהו להגיש בקשה לבג"ץ ולומר: בכל הכבוד, במה אני שונה משריונר או מחי"רניק וכד'?

אבי סייג:

אנחנו דנים בנושא של התקשוב כבר הרבה שנים. חוק המילואים נחקק ב-2008 ולצבא היה מספיק זמן להיערך. ישבתי עם סא"ל אופיר קבילו כבר מספר פעמים, עם רח"ט תומכ"א וכו', והם אפילו לא מציינים מתי הם יפסיקו עם זה. דהיינו, לומר שבעוד שנה אנחנו מפסיקים לקרוא לאנשים. אמנם הצו שמבוקש פה הוא עד אוגוסט 2015, אבל עדיין הם לא מבטיחים שבאוגוסט 2015 הם יפסיקו לתת לנו צווים. אנחנו, וגם חבר הכנסת כבל, מקבלים הרבה תלונות מחיילים ואנחנו שותפים לזה. לכן, צריך קודם כל לדעת מתי גומרים עם זה. לפני מספר שנים ישבנו עם תת-אלוף, ראש אגף התקשוב, כאשר בראש הישיבה ישב חבר הכנסת מופז, ושאלנו את אותן שאלות: עד מתי? גם אמרנו שייקחו את החיילים של חיל הים. אני בא מחיל הים, אני יודע מה קורה עם החיילים הטובים שלנו, חבר'ה שלא עושים איתם שום דבר אחר כך והם רוצים לעשות מילואים.

בנוסף, אני שואל: למה גיל 45? הנושא של עיגול – הכנסת ביטלה את העיגולים. למה לא עד גיל 42? מה, בין 40 ל-45 אין משהו בדרך? אי אפשר להגיד שאנחנו מאריכים עד גיל 42? מותר להשתמש בסקאלה לא רק עד גיל 49, יש גם 47, 48. אנחנו מדברים על זה כל הזמן כאן, אז למה זה נעשה כך?

ראובן ריבלין:

לפחות זה יותר מידתי.

אבי סייג:

אני משתדל לייצג את אנשי המילואים שפונים אלינו. אין בעיה עם אלה שרוצים להתנדב. אבל כאן מדובר באלה שרוצים להפסיק לעשות מילואים.

לכן אני מבקש שגם אם אתם מחליטים לאשר גורף, קודם כל למה עד גיל 45? בנוסף, צריך לדעת מתי זה ייפסק.

היו"ר איתן כבל:

זה בדיוק מה שביקשתי.

ישי יודקביץ:

אדוני היושב-ראש, אני רוצה להבהיר את התנאי שלך לאישור הצו. אנחנו נאשר את הצו עד אוגוסט 2015 לחמשת המקצועות הללו. מה התנאי?

היו"ר איתן כבל:

אמרתי שההצבות לא ייעשו למישהו שגילו יותר מ-36, וכן שבעוד שנה – אני נותן לכם את הזמן שכבר ניתן כמה וכמה פעמים – אנחנו תובעים לקבל תוכנית, על ציר הזמן, תוך כמה זמן הסיפור הזה של ההארכות נפסק.

ישי יודקביץ:

על כל המקצועות או רק לגבי מקצועות התקשוב.

היו"ר איתן כבל:

הדיון כרגע הוא על מקצועות התקשוב. אני מתכוון לתבוע זאת על כל המקצועות, אלא אם כן יהיו מקצועות מסוימים שיוכחו לנו שהוא חתם, הוא אמר, הוא הסכים, הכשרנו אותו והוא ידע מראש וכו', כמו רופאים וכד'. אתה מבין שעם הכשרה של שבועיים ברוטו אותו חייל מילואים תקוע עוד חמש שנים יותר מכולם. זה לא מתקבל על הדעת.

עמר בר-לב:

למה אתה מתכוון, שמישהו עושים לו הסבה בגיל 36, אז זה בסדר?

היו"ר איתן כבל:

אמרתי שזה לעניין אישור הצו והוספתי גם את המשפט המסייג. הכוונה שלי היא שמי שהתחיל עכשיו את ההסבה, בעוד שנה הוא יידע שהוא אמור לסיים בגיל 40, או לכל המאוחר יביאו תוכנית – כפי שאמר אבי סייג – לגיל 42, כי צה"ל כבר יניח בפנינו את התוכנית שמדברת איך הוא סוגר את הפער הזה כך שהוא לא יידרש לקרוא לחיילים מעבר לגיל 40 בכל מקרה.

עמר בר-לב:

לא הבנתי.

היו"ר איתן כבל:

צה"ל מבקש את הצו ואני לא מאשר את הצו מגיל 40, אלא אני מאשר את הצו רק לקבוצה שהיא עד גיל 36. כלומר, אתה יכול להכשיר אדם רק אם הוא עד גיל 36.

ראובן ריבלין:

וההכשרה היא בהסכמתו.

היו"ר איתן כבל:

נכון. כלומר, אם הוא בן 36, יש לך לפחות ארבע שנים להתנהל. אם הוא בן 35, זה חמש שנים. היום מערכת הביטחון מבקשת שאני מאשר מגיל 40 עד 45.

ישי יודקביץ:

אדוני היושב-ראש, מי שעבר הסבה לתקשוב בגיל 24-25, איש חיל הים שהיה מלח על סטי"לים, אין לך בעיה עם הדבר הזה.

היו"ר איתן כבל:

בוודאי. ההסבות אמורות לסגור את הפער כד שלא תצטרך קבוצה של אנשים מגיל 40 עד 45. זה דיון אחד, הוא לא מתקיים ברגע זה, הוא רק מונח לפתחכם ונאמר לכם שיש לכם מהיום שנה לכל המאוחר. אם תינתן לי האפשרות – אני מקווה שלא תינתן לי האפשרות להיות כאן, אני מקווה שאני אהיה כבר במקום אחר – אני אבקש שוועדת החוץ והביטחון תתבע לקבל בצורה מסודרת את התוכנית שמדברת על כלל ההסבות, ובפרט לנושא התקשורת, ואיך נסגר הפער כך שיותר לא ייקראו חיילים למקצועות כאלה ואחרים מגיל 40. זה לא קשור עם זו הסבה של שבועיים או שבוע או חצי שעה. אני מדבר על הממד העקרוני. אין שום סיבה שיכבידו את הנטל על חיילים במקצועות כאלה ואחרים, שהם לא ממש "היום הרת עולם, היום יעמיד במשפט".

ראובן ריבלין:

שלא יכבידו את הנטל על מי שנושא בנטל.

היו"ר איתן כבל:

נכון. יש קבוצה, שגם כך היא קטנה, ומתוכה אתה לוקח קבוצה עוד יותר קטנה ומעמיס עליה עוד נטל. זה לא מקובל.

סא"ל אופיר קבילו:

אני מצטער שאני מתפרץ לדבריך. אני חושב שאם מאריכים ואתה נותן לנו את השנה הזאת, באוגוסט 2015 בכל מקרה ניפגש פה - - -

אבי סייג:

אוגוסט 2015 זה עוד שנתיים.

ישי יודקביץ:

זה עוד שנה וחצי.

סא"ל אופיר קבילו:

בתהליכים שלנו זה מחר בבוקר.

ראובן ריבלין:

אבל הצו הזה לא מוגבל.

מרים פרנקל-שור:

הוא חלק מהצו שאישרנו עד 2015.

סא"ל אופיר קבילו:

חשוב להגיד פה משהו ברמה הארגונית. יש לנו גדודי קשר באוגדות שמבצעים הסבה למערכות צי"ד. אני לא יכול במקרה כזה להגיד למג"ד שיוריד מההסבה חיילים בגיל 36. זו הסבה של יחידה לוחמת.

ישי יודקביץ:

אולי תתמקדו בהסבות הבודדים ולא בהסבות הגדודיות.

היו"ר איתן כבל:

סא"ל קבילו, לא יעזור לכם כלום. אם חברי ירצו להצביע הצבעה אחרת, בבקשה. אני לא מנהל אתכם ויכוח. אם נפתח את כל הפרוטוקולים, אתם תראו שאנחנו מכדררים ברחבה כבר חצי שעה על עניין שהיו צריכים לעשות אותו בדיוק עשר דקות. הנושא הזה נטחן עד דק ומפאת כבודכם גם ניהלתי דיון מקדים עם רח"ט תומכ"א, כדי להגיע איתו להבנות. בנושא הזה שיש קבוצה של חיילים שנדרשים לעשות מעבר, אני אומר במאמר מוסגר שאנשי הקבע או מי שמשרת שירות ארוך בצבא, כי זו הבחירה שהוא החליט לעשות, לא באמת מבינים – לא מתוך זדון – מה המשמעות בשביל מאן דהו עוד יום מילואים או עוד ארבע-חמש שנים.

עמר בר-לב:

תזכרו שאנחנו מדברים על מי שמשרת עד גיל 40, ואלה המיעוט.

היו"ר איתן כבל:

מתוך הקבוצה הקטנה שעושה מילואים, אתה "טוחן" – סליחה על הביטוי - עוד קבוצה. לא יקום, לא יהיה. שוחחתי על זה, דיברתי על זה, אמרתי את זה מהסוף להתחלה ומההתחלה לסוף. אינני מתכוון לוותר. אני פונה לחברי ותובע מהם להצביע יחד איתי בנקודה הזאת שהמשמעות שלה מחולקת לשניים - -

ראובן ריבלין:

בדרך כלל אני מצביע יחד איתך, אבל הפעם אני גם חושב כמוך.

היו"ר איתן כבל:

אל יקל הדבר בעיניכם. חבר הכנסת ראובן ריבלין אמר שבדרך כלל הוא מאלה שמתיישרים עם מערכת הביטחון - - -

ראובן ריבלין:

אני חותמת גומי שלה.

היו"ר איתן כבל:

הוא שכלל את חותמת הגומי. אני הצד השני שלו, ואני לא מתכוון חס וחלילה להקטין את מה שהוא עושה. בעניין הזה אין לי שום כוונה – ולא משנה מי יישב פה, גם אם זה יהיה שר הביטחון – יש כאן עניין ערכי, עניין עקרוני וגם חוקתי. אני לא רוצה לגרום לכך שפורום מג"דים-מח"טים יאתגר חייל להגיש פנייה לבג"ץ.

לכן, ברשותכם, אני מסכם וסוגר את הדיון הזה. אני מבקש לקרוא את הצו, ואנחנו נאשר את זה תחת שתי המגבלות הברורות אשר אני אומר: 1. אני מבקש מחברי לאשר שההסבות לא תערכנה לחיילים מעבר לגיל 36. אתם מבינים בדיוק למה אני מתכוון בלי שנפרט; 2. אנחנו מבקשים שבעוד שנה, 31 בדצמבר 2014, תוצג בפנינו תוכנית עבודה איך סוגרים את הפער הזה.

ישי יודקביץ:

איך מצמצמים את מספר המקצועות החריגים.

היו"ר איתן כבל:

לגמרי, באופן משמעותי, כפי שכבר התחלתם לעשות. סא"ל קבילו, אני אתן גם קרדיט לתהליך, אינני לוקח זאת מכס. אתם יכולים לעמוד בזה?

סא"ל אופיר קבילו:

אני אשמח לענות לחבר הכנסת ריבלין.

היו"ר איתן כבל:

אני מציע שתעשה את זה אחר כך. כרגע אני מבקש לסיים את הדיון.

עמר בר-לב:

אפשר לחלק את זה לשתי החלטות? 1. מ-36; 2. לאשר את הצו.

היו"ר איתן כבל:

לאשר את הצו עד סוף 2014.

ישי יודקביץ:

עד סוף 2014, כאשר הצו כולו עד אוגוסט 2015. זה המרחב תמרון.

היו"ר איתן כבל:

מהניסיון שלי, אם אין שוט, אין גם תוצאות.

ראובן ריבלין:

אם בסוף 2014 תאמרו לנו שבאוגוסט 2015 הכל יהיה בסדר, אין בעיה. זה תנאי מינימום. גם על זה אני חושב שאנחנו יכולים לעמוד בפני אתגרים גדולים בבית המשפט.

עידו בן-יצחק:

אני קורא את הצו:

1. צו שירות ביטחון (קביעת מקצועות ותפקידים לעניין תיקון התוספת הראשונה פטור

משירות ביטחון מחמת גיל) (מס' 2), התשע"ג-2012 (להלן – הצו העיקרי), בתוספת הראשונה –

אחרי הפרט "טכנאי תקשורת רחב סרט" יבוא –

45	2 עד 5	"קשר חיל קשר
45	2 עד 5	מפעיל ציוד קשר

אלחוטן חיל קשר 2 עד 5 45
מפעיל תקשוב רדיו 2 עד 5 45
מפעיל תקשורת מבצעית 2 עד 5

"45

מחיקת התוספת השנייה 2. התוספת השנייה לצו העיקרי – תימחק.

תחילה 3. תחילתו של צו זה ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014).

למעשה אנחנו נתאים את זה.

ראובן ריבלין:

צריך להיות כתוב שלא יוכשר אדם שגילו יותר מ-36.

היו"ר איתן כבל:

אמרתי את זה בתוך התהליך, באופן שאיננו משתמע לשתי פנים. אני יכול לומר שרציתי להוריד את הגיל ל-42, אפילו למען הנראות, אבל לא רציתי להוציא אתכם עם דמעה על הלחיים. זה האינסטינקט הפנימי שלי, אבל ניפגש בבוא העת.

מי בעד אישור הצו? מי נגד?

הצבעה

בעד – 2

נגד – 1

נמנעים – אין

צו שירות ביטחון (קביעת מקצועות ותפקידים לעניין פטור משירות ביטחון מחמת גיל)
(מס' 2) (תיקון מס' 2), התשע"ד-2014, אושר.

היו"ר איתן כבל:

הצו אושר. הפעם אני חושב שצריך ללכת עם המערכת.

אני מודה לכולם, הישיבה נעולה.

